

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Iuramentum illicitum ex parte ejus, qui illud per metum, vim, injuriam
extorquet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

6. In dubio an mutatio superveniens sit tanta, ut iuramentum non obliget, iudicatum obligare, quia possidet iuramentum: poterit nihilominus peti relaxationis, ipso dubio causam relaxationis concedente. Ita Suar. lib. 2. de iuram. c. 3. §. n. 10. Fag. lib. 2. in Dec. præc. 2. c. 19. n. 17.

Tertia Regula.

7. Iuramentum numquam censetur factum in præjudicium tertij, cap. venientes, cum contingat, de iure iurando, cap. 2. eod. in alibi, quia sic esset illicitum.

8. Hinc, qui iuravit secretum servare alicui; si ex secreto penderet alicui malum poterit illud revelare ei, cui prodesse, non obesse potest qui iuravit se de tali loco non abscellurum, si à Superiore serio jubeatur discedere potest, imò debet obedire, secus fiet ei eadem superiori præjudicium. Qui iuravit solvere centum Petro posteriori, potest, debetque solutionem dare anteriori, si alia centum non suppetant. Qui iuravit longam instituire peregrinationem, potest, ac debet ab ea desistere, si Dominus, in cujus forte potestate est, abnuat. Atque hæc, & similia, ideo sic se habent, quia illicitum est nocere proximo, vel alicui præjudicium ferre.

§. V. Expenduntur aliqua iuramenta promissoria.

1. EX doctrina hæctenus in superioribus sparsim allata, solvi possunt plures non contemnendæ difficultates circa aliqua iuramenta particularia; quæ ad majorem claritatem sunt hic sigillatim proponendæ.

Iuramentum sine consensu.

Quando tu consensum ex quacunque causa non præbuit, (sed dissentiendo interne, solum, v. g. docetis promissisti, vel iurasti) etiam si peccatum tibi non fore servare iuramentum, tamen non teneris servare ex vi Religionis, nec obligaris petere relaxationem, sed gerere te poteris, perinde ac si nihil iurasses, nec promississes, Sic Oñate tom. 1. de contractibus, tract. 2. disp. 3. sect. 1. §. n. 234. Ratio est, quia nunc, cum non attulerit ullus animi consensus, ne meticolosus quidem, nulla obligatio contractus oriri potest.

Hinc vides discrimen, cur consensus meticolosus iuratus obliget saltem momentaneam solutionem, ut mox n. 6. dicam, hic verò consensus fictus ad nullam discriminationem autem est, quia hic nullus adest consensus, cum tamen ibi, quamvis meticolosus, adfuit. Si quando tamen per ejusmodi fictionem injustè proximum deceptisti, te obligat ad illius damna nimis sæpe diximus.

Iuramentum de actu irritato per legem.

2. Quando jus non solum irritat contractum, seu actum, sed etiam iuramentum, sive irritando ipsum actum sive prohibendo, ne ei contractui iuramentum apponatur, non obligat iuramentum. Sic de Lugo l. 2. de iust. disp. 22. sect. 8. num. 596. Oñate t. 2. de contractibus, tract. 4. disp. 17. sect. 2. n. 66. Basil. Pont. de mar. lib. 12. cap. 8. n. 37. Ratio est, quia tunc Ecclesia veluti antecederet per se bonam communitatis sive irritavit, sive relaxavit illud iuramentum: Sic Tridentinum sess. 23. cap. 16. de Regul. irritavit renuntiationem etiam juratam Novitij, nisi certis conditionibus assignatis: sic etiam matrimonium gravi, injustoque metu celebratum, etiam accedente iuramento, invalidum est ex cap. 2. de eo qui duxit; idem in professione solemnari, & in quibuscunque votis ex metu, modo explicato supra lib. 1. c. 2. n. 8.

3. Solum posset esse controversia, an sicuti certum est, id posse facere Ecclesiam, cujus est potestas iuramenta relaxandi, etiam antecederet, quam emittantur; ita possint Principes alio modo, sive remittendo obligationem, sive reddendo materiam ineptam iuramento, sive constituendo iurantem incapacem, &c. Et quidem posse docent nobiles Doctores, Sanch. lib. 3. in Dec. c. 22. n. 10. de

Lugo l. c. n. 243. Basil. Pont. l. c. n. 38. Castr. t. 3. ar. 3. disp. 2. de iur. p. 4. n. 6. id quod nobis satis sit inquisisse.

Iuramentum ex parte actus illicitum.

4. Si actus ipse iurandi sit illicitus ratione alicujus circumstantiæ, ut si, v. g. iuramentum de donando equum amico, cum magna ira, cum blasphemia, contra præceptum Superioris, contra votum, quod quis fortasse emisit de non jurando, &c. obligabitur ad sui executionem?

Respondeo cum Suar. t. 2. de Relig. l. 2. de iur. c. 24. n. 2. & 3. obligare, quia, licet iuramentum comitetur aliquod ex illis capitibus prædictis, tamen ipsa materia, circa quam verisatum iuramentum, nempe ipsa donatio equi, non est illicita, ut supponimus, & actus ipse iuramenti ex committitur ita quoad substantiam non vitatur.

5. Quod si præceptum, v. g. Superioris non solum fuerit de non jurando, sed etiam de non donando ex vi iuramenti, & supponatur tale præceptum validum esse, & legitimum, certe tunc ipsa materia iuramenti erit illicita, quia contra prohibitionem, atque adeò non aderit obligatio illam exequendi. Idem dic, si ex ira promittatur, puniti, in vindictam aliqui, v. g. filius à patre, servus à Domino, &c. tunc enim cum illa punitio, quæ est materia iuramenti sit mala, sive venialis, observanda, ex dictis §. 3. non est.

Iuramentum illicitum ex parte ejus, qui illud per metum gravem, vel vim, vel injuriam extorquet.

6. Extorquet à te latro iuramentum, ut promittas ei dare pecuniam; Idem facit per injuriam ultrarius, ut promittas ei solvere usuras ex mutuo, obligat sine promissis? Respondeo te obligari. Ita S. Thom. Molin. Sanch. Bon. aliique apud Castr. t. 3. disp. 2. de iur. p. 4. n. 3. Laym. lib. 4. tr. 3. c. 7. n. 7. Ratio est, quia, licet illi peccent accipiendo, & ad restituendum accepta teneantur; tu tamen potes sine peccato dare. Adverte tamen id à te fieri momentanea solutione posse, ad servandam Deo, & iuramento reverentiam, sed statim poteris etiam (si opus fuerit) Officio judicis implorato, repetere; cujus rei ratio redditur infra §. 6. n. 2. Poteris, item, si libuerit, à Superiore petere iuramenti relaxationem, & nihil dare, ipsa enim injuria sufficientem affert Superiorem causam dispensandi. Quas disparitates huc facientes vide infra, n. 2. & n. 44.

Iuramentum contra aliud iuramentum, vel votum.

7. Si iuramentum sit de se, seu materia opposita rei per aliud iuramentum, vel votum promissa, obligabitur? v. g. iuravi, vel voti castitatem, deinde promitto, cum iuramento ducturum hanc puellam, obligor- illam ducere?

Respondeo te non obligari. Ita Suar. tom. 2. de Relig. tract. de iur. lib. 2. c. 19. num. 10. Oñate t. 1. l. 1. disp. 40. sect. 3. n. 119. aliis relatis, contra Gomez. Ratio est, quia, hic non solum adest peccatum in ipso actu iurandi, sed etiam adest materia jam reddita mala ex vita antecedentis iuramenti, vel voti. Similiter enim, si promissisti sponsalia, iam sine iuramento huic feceris; non valet iuramentum de ducenda alia, ex Sanch. lib. 1. de mar. disp. 50. quia propter priora sponsalia, reddita sunt nulla hæc posteriora, atque adeò non sunt apta ad recipiendam obligationem novi iuramenti.

8. Audi causam: iuravit petrus se ducturum Bertam, deinde iuravit se ducturum Catharinam. Post hæc Berta remisit voluntarie sponsonem sibi factam à Petro, obligabiturne Petrus ducere Catharinam? Atque idem posset queri, si ex quocunque alio capite prius iuramentum incipiat vim non habere.

Respondi non obligari. Ita Sanch. lib. 1. de mar. disp. 50. num. 4. Suar. l. c. n. 19. Castro Pal. t. 3. disp. 2. p. 8. §. 6. fin. Ratio fuit, quia: Quod initio invalidum est, tractu temporis non convalescit. Reg. Non firmatur, de reg. iur. in 6. Cum